

УКРАЇНА

(19) UA (11) 35202 (13) U
(51) МПК (2006)
A01G 1/00МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ИНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ВИРОЩУВАННЯ ОВОЧЕВИХ РОСЛИН

1

2

(21) u200803358

(22) 17.03.2008

(24) 10.09.2008

(46) 10.09.2008, Бюл.№ 17, 2008 р.

(72) ЩЕРБИНА СЕРГІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ, UA,
ЯЩУК АНАТОЛІЙ ІВАНОВИЧ, UA, ЦЯЦЬКА ЛЮ-
БОВ ОЛЕКСАНДРІВНА, UA(73) ІНСТИТУТ ОВОЧІВНИЦТВА І БАШТАННИЦТ-
ВА УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК, UA
(57) Спосіб вирощування товарного урожаю редь-
ки, що включає мілкий обробіток ґрунту, вирощу-
вання у повторних посівах, сівбу насіння у III дека-
ді липня з густотою 250 тис. шт./га, отримання двох
урожаїв за рік з однієї площі.

Корисна модель належить до галузі сільського господарства, зокрема до технології вирощування сільськогосподарських рослин.

Відомий спосіб вирощування товарного урожаю зимових редьок передбачає сівбу у I-II декаді липня, густотою рослин 180-200 тис. шт./га. [Болотських А.С. Чжень У. Производство лобо в Лесостепи Украины //Тези доповідей наук. конф., присвяч. 50-річчю ІОБ УААН. -Харків, 1997. -С.7-8; Болотських А.С. Интродукция китайского подвида редьки лобо в Украину //Всерос. н.-произв. конф. Интродукция нетрадиционных и редких с.-х. растений 24-28 июня 1998г. -Пенза, 1998. -Т.1. -С.81-83; Чжень У. Эффективный срок посева выращивания редьки китайского подвида в Лесостепи Украины //Вісник ХДАУ. -Харків, 1997. -№2. -С.55-62]. Підготовку ґрунту ведуть за типом чорного пару [Гончаров Ю.П., Гальчинський В.К. Досвід насінництва зимової редьки //Сільськогосподарська інформація. -1975. -№10. -С.42].

Однак такий спосіб мало ефективний. Не раціонально використовуються зрошувані землі і потенціал вегетаційного періоду, а також витрачаються значні кошти на підготовку ґрунту. Для усунення цих недоліків, зважаючи на досить пізній строк сівби, зимові редьки, а зокрема і редьку "лобо" доцільно вирощувати у повторних посівах [Справочник овощевода /Под. ред. И.А. Лукьянченко. -Днепропетровск: Проминь, 1975. -С.101-103; Пантелей Я.Х., Мухин В.Д. Два урожая овощей в год. -М.: Московский рабочий, 1976. -96с.]. Для раціонального використання зрошуваних земель в проміжних посівах можна вирощувати моркву на ранню продукцію, або інші рослини, окрім родини капустяних, що звільняють площу до сівби редьки "лобо".

В основу корисної моделі поставлена задача підвищення ефективності використання зрошува-

них земель, забезпечення населення свіжою продукцією, зниження витрат на підготовку ґрунту за рахунок отримання двох урожаїв в рік з однієї площі, економії робочого часу і енергоносіїв.

Суть корисної моделі полягає в тому, що до сівби редьки "лобо" можна виростити врожай ранньої моркви (проміжна культура), та отримати більший прибуток з одиниці сівозмінної площі порівняно з відомим способом культивування редьки "лобо". Після збирання останньої оранку замінено на безпліцевий обробіток ґрунту, завдяки чому витрати на проведення цієї операції скорочуються на третину.

Спосіб здійснюється наступним чином.

Основний обробіток ґрунту під посів проміжної культури, моркви, ведуть за типом напівпару. Восени вносять повну дозу мінеральних добрив (на поліссі та лівобережному лісостепу $N_{90}P_{90}K_{90}$, на правобережному лісостепу $N_{60}P_{90}K_{90}$ і в степу $N_{90}P_{120}K_{120}$). Обробіток ґрунту рано навесні розпочинають з боронування зябу. Як тільки можна вийти в поле закривають вологу середніми або важкими боронами, шлейф боронами у два сліди. Передпосівний обробіток ґрунту проводять на глибину загортання насіння (3-5 см) культиватором УСМК-5,4 Б. Сівбу моркви, для отримання раннього урожаю, розпочинають рано навесні, у лісостеповій зоні України у другій декаді квітня. Висівають лише ранньостиглі сорти і гібриди. Схема посіву широкорядний двострічковий на 70 см, 45 см, або за схемою 40+40+60 см, 15+15+15+15+15+65 см. Норму висіву насіння розраховують таким чином щоб отримати 600 тис. шт./га рослин. Після посіву поле прикочують. Для знищення ґрунтової кірки за 3-4 доби до появи сходів моркви проводять борошування упоперек посівів легкими боронами. Відразу після появи сходів ґрунт розпушують у міжряддях на глибину 4-6 см. Проти бур'янів

(13) U
(11) 35202
(19) UA

рекомендується вносити гербіциди згідно з діючим "Переліком пестицидів і агрохімікатів дозволених до використання в Україні". Наступні міжрядні обробітки проводять, збільшуючи кожного разу глибину на 2-3см. Найбільша глибина розпушування ґрунту становить 14-16см. Передполивну вологість ґрунту підтримують на рівні не нижче 70-80% НВ, у період формування коренеплоду - 80%. Збирання врожаю розпочинають по досягненні коренеплодами моркви пучкової стиглості.

При обранні строку сівби редьки "лобо" слід зважати на те, що для формування технічно стиглих коренеплодів рослини сума ефективних температур (вище 5°C) повинна складати бути в межах 830-950°C.

Після збирання врожаю ранньої моркви розпочинають підготовку ґрунту під посів редьки "лобо". Вносять мінеральні добрива в дозі $N_{30}P_{45}K_{45}$. Після чого поле дискують на глибину 10-12см важкою дисковою бороною і культивують на 12-14см. Проводять передпосівний полив нормою 350-400м³/га. По досягненні ґрунтом фізичної стиглості поле боронують легкими боровами ЗПБ-0,6А. В цей же день висівають насіння, норма висіву 4,5-5,0кг/га, глибина заделки на легких за механічним складом ґрунтах 2,5-3,0см, важких - 2,0-2,5см. Посів широ-

корядний двострічковий - з шириною міжрядь 45, 70см або за схемою 40+40+60см. Після сівби поле прикочують котками ККН-2,8. За чотири п'ять діб з дня сівби з'являються сходи рослини. При їх появі посіви слід обробити проти хрестоцвітної білшки, використовуючи препарати згідно з "Переліком пестицидів і агрохімікатів дозволених до використання в Україні". Посіви редьки "лобо" необхідно проріджувати. Цей агрозахід проводять у фазі розвитку рослини - три чотири-справжніх листка, формуючи густоту близько 250тис.шт./га. На протяжці вегетації рослини стежать за тим, щоб ґрунт у міжряддях був у пухкому стані, а посів не засмічений бур'янами. З цією метою, за період вирощування рослини проводять 2-3 механічних рихлення міжрядь, поступово збільшуючи глибину. Перший міжрядний обробіток проводять на глибину 4-5см лапами "бритвами", наступний на 6-8см стрільчатими лапами, третій на 10-12см долотоподібними робочими органами. Передполивну вологість ґрунту підтримують на рівні - близько 70% НВ.

Збирання коренеплодів редьки "лобо" проводять у фазу технічної стиглості, до настання стійких заморозків.

Економічне обґрунтування вирощування редьки "лобо" у повторних просівах наведено у таблиці.

Таблиця

Ефективність способу вирощування овочевих рослин

Спосіб вирощування	Собівартість підготовки ґрунту, грн./га	Товарна урожайність коренеплодів, т/га		Собівартість коренеплодів редьки "лобо", грн./кг	Чистий прибуток, тис.грн./га	Рентабельність, %
		проміжний посів	основний посів			
Контроль	256,9	-	50,2	0,16	1751	22,2
Розроблений	69,36	15,0	46,6	0,15	5102	34,8